

ЖІНОЧІ ДОЛІ В УМОВАХ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: ВИПРОБУВАННЯ ТА ВНЕСОК

Савчук Людмила,
здобувачка вищої освіти другого рівня
історичного факультету
Тернопільського національного
педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: **Терещенко Валентин,**
кандидат історичних наук, доцент
кафедри історії України, археології
та спеціальних галузей історичних наук
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

На сьогоднішньому етапі історичних досліджень не малу частку уваги приділяють ролі жінок у глобальній кризі та військових конфліктах. Друга світова війна стала одним з найбільших випробувань людства, і в той же час вона принципово змінила соціальний, економічний та політичний статус жінок у різних країнах. Коли жінки відігравали традиційні ролі в сім'ях та суспільстві в епоху миру, вони взяли на себе нові обов'язки у військових умовах, що іноді змушували їх боротися за життя на тому ж рівні, що і чоловіки. Експертизації долі жінок під час Другої світової війни потребують глибокого розуміння цього процесу [1].

Спалах війни змусив багатьох країн впровадити масову мобілізацію чоловіків на перший план, що призвело до дефіциту ділових, медичних та промислових робочих місць. Як результат, жінки стикалися з новими можливостями для роботи, але також стикалися з виснаженнями та новими ризиками [3].

Одним з найважливіших аспектів участі жінок у Другій світовій війні була участь у армійській структурі. Радянський Союз, Великобританія, США та інші країни організували допоміжні установи, де жінки працювали пілотами, снайперами, медсестрами, зв'язковими та розвідниками. В СРСР були створені авіаційні підрозділи нічної бомбардувальної авіації, укомплектовані жінками-пілотами. У Великобританії жінки працювали в Королівських допоміжних авіаційних службах та брали участь у ППО, де вони працювали як радіолокаційні та радіолокаційні оператори [2].

Внесок жінок у виробничу сферу також був важливим. Компанії для виробництва зброї, боєприпасів, авіаційних та автомобільних пристроїв

потребували експертів, і ці місця були зайняті жінками. Наприклад, у Сполучених Штатах була досить висока кількість жінок, які працювали на виробництві танків та літаків [5]. У Німеччині, яка брала участь ще з початку війни, після 1943 р. значна кількість жінок почала працювати на фабриках у досить великих масштабах [6]. Аналогічні процеси відбувалися у Великобританії та СРСР, де жінки працювали у важких умовах, іноді по 12–14 годин на добу, забезпечуючи армію всім необхідним для війни. Окрім прямої військової участі, жінки активно діяли в русі опору, особливо у Франції, Польщі та Югославії. Вони працювали у розвідці, передавали важливі новини та брали участь у підпільних загонах. Наприклад, Ненсі Вайк, одна з найвідоміших учасників французького опору, допомогла уникнути нацистського правління [4].

Однак трагічні аспекти існують і їх не можна не помітити. Мільйони жінок стали жертвами депортації, примусових трудових та військових злочинів. Особливо страхітливим явищем було насильство та зґвалтування, яке використовувалося як спосіб залякування та страху. У концентраційних таборах жінки часто хворіли та щоб вижити повинні були працювати попри біль та втому. Після війни світ не зміг залишитися, як і раніше. Ворожнеча та масштабна участь жінок у сфері економіки призвели до зміни їх ролі в суспільстві. У деяких країнах це мало значний вплив у питаннях рівності прав та створення політики в гендерній рівності. Проте багато жінок, які брали участь у бойових діях і працювали, після війни змушені були повернутися до своїх традиційних ролей, оскільки суспільство прагнуло відновити довоєнний порядок [7].

Висновки. Як ми бачимо, доля жінок під час Другої світової війни була сповнена іспитів, але в той же час їх внесок став незаперечним фактором перемоги. Війна призвела до втрат багатьох життів, але також було доведено, що жінки можуть грати різноманітні ролі у багатьох сферах людського життя. Історія їхньої боротьби та самозабезпечення має бути збережена задля їх пам'яті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бородін А. Жінки на війні: подвиг і трагедія. Військово-історичний журнал, 2015. № 3. С. 45–58.
2. Стрельникова О. Жінки у Другій світовій війні: гендерний вимір. Український історичний журнал. 2017. № 5. С. 89–104.
3. Смірнова І. Роль жінок у партизанському русі Другої світової війни. Історичний альманах. 2018. № 2. С. 112–124.
4. De Groot G. Women and War: From Home Front to Front Line. London: Pearson, 2007.
5. D'Ann Campbell J. Women at War with America: Private Lives in a Patriotic Era. Harvard University Press, 1984.
6. Pennington R. Wartime Women: Sex Roles, Family Relations, and the Status of Women during World War II. Greenwood Press, 1983.
7. The Role of Women in World War II. The National WWII Museum. New Orleans. URL: <https://www.nationalww2museum.org/>